

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра «Міжнародні економічні відносини»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПІЛЬНА КОМЕРЦІЙНА ТА РЕГІОНАЛЬНА
ПОЛІТИКА ІНТЕГРАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЄС

Освітня програма: «Міжнародний бізнес»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
Міжнародні економічні відносини
Протокол №1 від 27 серпня 2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	СПІЛЬНА КОМЕРЦІЙНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ІНТЕГРАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЄС обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	к.е.н., доц. Козицька Галина Валентинівна
Контактна інформація викладача	(061)769-82-53 kalian@zntu.edu.ua
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Згідно з розкладом (предметна аудиторія кафедри)
Обсяг дисципліни	90 год. 3 кредити (22 год. лекцій, 10 год. семінарських занять, 58 год. самостійна робота), вид контролю – залік
Консультації	2 години 1 раз на тиждень згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<p>Пререквізити: Для освоєння студентами необхідних теоретичних знань та отримання практичних навичок щодо реалізації спільної комерційної та регіональної політики інтеграційного розвитку ЄС попередньо їм необхідно опрацювати такі дисципліни як: «Історія міжнародних економічних відносин», «Міжнародні економічні відносини», «Економіка бізнес-структур», «Основи зовнішньоекономічної діяльності», «Міжнародні інституції», «Міжнародний бізнес».</p> <p>Постреквізити: Отримані знання в подальшому стануть теоретичною базою для здобувачів при опануванні таких дисциплін як «Міжнародні стратегії економічного розвитку», «Управління міжнародними компаніями».</p>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>Доцільність вивчення матеріалу курсу «Спільна комерційна та регіональна політики інтеграційного розвитку ЄС» обумовлена особливостями сучасної світової економіки для якої визначальною характеристикою є посилення регіональної економічної та політичної інтеграції. Принципи регіонального розвитку спрямовані на вирішення економічних та соціальних проблем, що потребує тісної співпраці між урядами, бізнес-організаціями і соціальними групами на кожному рівні. Європейська інтеграція України є стратегічним курсом, що закріплений Конституцією України і може бути успішно реалізованим лише за умови наявності спеціалістів із зовнішньоекономічної діяльності, які володіють теорією і практикою організації співробітництва з різними структурами Європейського Союзу та основними засадами формування спільної комерційної й регіональної політики та транскордонного співробітництва в умовах інтеграційного розвитку ЄС.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та приумножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.</p> <p>ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>	

Спеціальні (фахові компетентності):

СК 1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК 2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема.

СК 3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

СК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і макрорівнях.

СК 5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

СК 8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК 15. Здатність застосовувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

Результати навчання:

РН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних та екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

РН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування об'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

РН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега- макро-, мезо- і макрорівнях.

РН 12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

РН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

РН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

формування у здобувачів відповідних дисциплінарних компетентностей щодо аналізу, оцінки і особливостей спільної комерційної й регіональної політики інтеграційного розвитку ЄС на основі закономірностей взаємодії країн-учасників та оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів в умовах транскордонної інтеграції.

5. Завдання вивчення дисципліни

- сформулювати уявлення про сутність спільної комерційної й регіональної політики інтеграційного розвитку ЄС;

- ознайомити з інструментами реалізації здійснення регіональної та комерційної політики ЄС;
- сформулювати вміння виокремлювати переваги та загрози міжрегіонального співробітництва;
- сформулювати навички використовувати отриманні знання в практичній діяльності.

6. Зміст навчальної дисципліни

Основними формами навчальної роботи при вивченні дисципліни є лекційні та семінарські заняття. Лекції проводяться з базових питань щодо спільної комерційної й регіональної політики інтеграційного розвитку ЄС, містять узагальнений теоретичний матеріал, які є базою для самостійної роботи студентів. В процесі читання лекцій увага концентрується на найбільш складних питаннях досліджуваної теми, додаються рекомендації для самостійної роботи над відповідними темами. Навчальна дисципліна «Спільна комерційна та регіональна політики інтеграційного розвитку ЄС» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Тематика дисципліни розрахована на 2 змістовних модуля, які містять 8 тем.

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи дослідження комерційної та регіональної політики ЄС.

Тема 1. Сутність комерційної та регіональної політики ЄС.

Поняття регіональної політики ЄС. Мета регіональної політики ЄС. Принципи реалізації регіональної політики ЄС. Регіональні проблеми у країнах ЄС. Сучасна модель ЄС для інтегрованого регіонального розвитку. Співпраця країн-учасників на всіх рівнях. Інтеграція нових країн-учасників. Торговельна політика ЄС та етапи її формування. Принципи та складові комерційної політик. Преференційна торгівля.

Тема 2. Фінансові ресурси регіональної політики ЄС.

Фінансові механізми регіональної політики (структурні фонди). «Спеціалізація» структурних фондів. Основні цілі регіональної політики ЄС. Головний напрям у регіональній політиці ЄС. Головні напрями фінансування регіонів.

Тема 3. Номенклатура територіальних одиниць системи регіонів ЄС.

Номенклатура територіальних одиниць для статистики NUTS. Диференціація регіонів за рівнем економічного розвитку. Причини територіальних диспропорцій.

Тема 4. Інструменти проведення регіональної політики ЄС.

Сутність ініціативи ЄС. Ініціативи програм: INTERREG, URBANIZATION, LEADER+, EQUAL. Специфічні програми регіонального розвитку. Програми та фонди Європейського Союзу, що доступні для України.

Змістовний модуль 2. Особливості проведення регіональної політики в країнах-членах ЄС. Транскордонне співробітництво країн.

Тема 5. Особливості проведення регіональної політики в Польщі.

Етапи розробки регіональної політики Польщі. Оцінювання регіональної політики Польщі в процесі вступу до ЄС. Спеціальні фінансові інструменти підтримки регіонального розвитку. Інституційні рамки регіональної політики на центральному та регіональному рівні. Система моніторингу і контролю відповідності вимогам ЄС.

Тема 6. Особливості проведення регіональної політики в країнах Центральної та Східної Європи у контексті вступу до ЄС.

Етапи формування регіональної політики в країнах Центральної та Східної Європи. Оцінка політики регіонального розвитку в країнах Центральної та Східної Європи процесі вступу в ЄС. Територіальна статистична система, що відповідає класифікації NUTS Європейського Союзу. Інституційні рамки регіональної політики та розвитку. Фінансове забезпечення регіонального розвитку. Співвідношення між регіональною політикою і регіональним врядуванням.

Тема 7. Єврорегіони у рамках транскордонного співробітництва країн. Розвиток

транскордонного співробітництва.

Сутність поняття «єврорегіон». Передумови їх виникнення. Єврорегіони, які створенні за участі областей України. Проблеми функціонування Єврорегіонів. Заходи підвищення ефективності Єврорегіонів.

Тема 8. Європейська політика сусідства та східне партнерство.

Сутність, мета, принципи та концепція європейської політики сусідства. Тенденції розвитку Європейської політики сусідства. Сутність, принципи Східного партнерства. Програми та ініціативи ЄС в рамках Східного партнерства.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	К-сть год.
1.	Сутність комерційної та регіональної політики ЄС	Лекція, семінар	3
2.	Фінансові ресурси регіональної політики ЄС	Лекція, семінар	3
3.	Номенклатура територіальних одиниць системи регіонів ЄС	Лекція, семінар	3
4.	Інструменти проведення регіональної політики ЄС	Лекція, семінар	5
5.	Особливості проведення регіональної політики в Польщі	Лекція, семінар	3
6.	Особливості проведення регіональної політики в країнах Центральної та Східної Європи в контексті вступу до ЄС	Лекція, семінар	6
7.	Єврорегіони у рамках транскордонного співробітництва країн. Розвиток транскордонного співробітництва	Лекція, семінар	3
8.	Європейська політика сусідства та східне партнерство	Лекція, семінар	6

8. Самостійна робота

Частина теоретичного матеріалу курсу відведена для самостійного опанування, загальною кількістю 58 годин для денного відділення та 84 години для заочного.

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Проблемні питання здобувачі мають змогу обговорити з викладачем під час обов'язкових консультації 1 раз на тиждень, або в інші часи за домовленістю з викладачем. Також доступні відеозустрічі в системі Zoom, аудіоспілкування або повідомлення у сервісі Viber, (за графіком консультацій викладача)

9. Система та критерії оцінювання курсу

Підсумкова кількість балів виставляється як сума балів за усіма поточними формами контролю та підсумковим контролем, передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни. Методи контролю: поточний контроль (контроль відвідування занять студентом, усне опитування, індивідуальне опитування, доповіді); рубіжний контроль (тестування за темами модуля 1, модуля 2); підсумковий контроль (залік – форма підсумкового контролю, яка полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на семінарських

заняттях, а також завдань до заліку). Сумарний результат містить 100 балів.

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовний модуль 1									
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	40	100
7	8	7	8	7	8	7	8		
30				30					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Перелік питань до контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни «Спільна комерційна та регіональна політики інтеграційного розвитку ЄС».

10. Політика курсу

Політика курсу базується на Положенні про систему забезпечення НУ «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості). Режим доступу:

http://www.zntu.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_zabezpechennia_yakosti.pdf

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Перескладання модулів (рубіжний контроль) відбувається тільки при наявності поважної причини пропуску із обов'язковим дозволом деканату.

Політика щодо академічної доброчесності: Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань. Списування під час рубіжного контролю та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин.

Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. Обов'язкове вимкнення мобільних девайсів під час відвідування занять в аудиторії.

В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині і т. інш.) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань та раз на тиждень – за графіком консультацій - виходити на онлайн-консультацію.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».